BANK INWESTYCYJNY

DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO

ZAGADNIENIA INWESTYCYJNE

w świetle

prasy i literatury ekonomicznej zagranicą

NR. 7. Rok VII.

Treść numeru:

" Udoskonalić planowanie inwestycji "

Źródło :

" PŁANOWOJE CHOZIAJSTWO" nr. 2 r. 1952.

Przekład Z. Sokołowskiej.

WARSZAWA

ROK VII 1952

" Udoskonalić planowanie inwestycji" x/

/Płanowoje Choziajstwo/

Nr.2 r.1952.

We wszystkich rejonach naszej wielkiej Ojczyzny, we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej prowadzi się na olbrzymią skalę budowę nowych zakładów przemysłowych, elektrowni, linii kolejowych, domów mieszkalnych, szkół, szpitali, różnych instytucji komunalnych i przeznaczonych do krzewienia kultury. Nigdzie, w żadnym kraju świata nie było nigdy i nie ma takiego rozmachu inwestycji, jak w naszym kraju.

W latach powojennej pięciolatki stalinowskiej zbudowano i uruchomiono przeszło 6000 przedsiębiorstw przemysłowych, nie licząc drobnych przedsiębiorstw państwowych, spółdzielczych i kołchozowych. Ponad 100 milionów metrów kwadratowych domów mieszkalnych odbudowały i zbudowały państwowe przedsiębiorstwa, instytucje i rady miejscowe jak również ludność miast i osiedli robotniczych przy pomocy kredytu państwowego. Prócz tego zbudowano 2,7 miliona domów mieszkalnych w miejscowościach wiejskich.

W roku 1951 suma inwestycyj państwowych wzrosła o 12% w porównaniu z rokiem 1950. Przeszło dwu i półkrotnie przekroczyła ona poziom inwestycyj przedwojennego roku 1940. Wzrosły o 20% w stosunku do roku 1950 inwestycje państwowe w zakresie budowli mieszkaniowych. Ludność miast i osiedli robotniczych otrzymała do użytku w 1951 roku 27 milionów metrów kwadratowych nowej powierzchni mieszkaniowej. Na wsi zbudowano około 400 tysięcy domów mieszkalnych.

Wspaniałe pod względem skali i znaczenia roboty prowadzi się teraz przy monumentalnych budowach komunizmu nad Wołgą, nad Donem, Dnieprem, Amu-Darią. W najbliższym czasie uruchomiony zostanie pierwszy z tych monumentów - Wołgo-Doniecki kanał żeglowny.

W czasie, gdy agresywne kraje imperialistyczne, z USA na czele, uprawiają szalony wyścig zbrojeń, nadając rozwojowi swej gospodarki charakter coraz bardziej wojenno-inflacyjny, Związek Radziecki prowadzi z niespotykanym dotąd rozmachem budownictwo pokojowe, służące celom gospodarczym i kulturalnym, nieustannie wzmacnia potęgę ekonomiczną kraju, podnosi stopę życia materialnego i kulturalnego ludzi radzieckich.

---

x/ Ułuczszit' płanirowanie kapitalnogo stroitielstwa"

./.

Olbrzymia skala inwestycji w naszym kraju jest wskaźnikiem niezłomnej mocy Związku Radzieckiego i jego pokojowej polityki zagranicznej.

Towarzysz Stalin w rozmowie z korespondentem "Prawdy" w lutym 1951 roku stwierdzał, że "żadne państwo, a w tym i państwo Radzieckie nie może rozwijać na całą parę przemysłu do potrzeb cywilnych, rozpoczynać wielkie budowle, jak np. elektrownie wodne nad Wołgą, Dnieprem, Amu-Darią, co wymaga dziesiątków miliardów wydatków z budżetu, inwestować setki miliardów w akcję odbudowy zniszczonej przez okupantów niemieckich gospodarki narodowej, a jednocześnie wzmacniać swe siły zbrojne i rozwijać przemysł wojenny."

Inwestycje swe kraj nasz realizuje na podstawie jednolitego planu państwowego, odpowiednio do wymogów rozwoju gospodarki narodowej i kultury, oraz do zadań zapewnienia proporcjonalnego rozwoju wszystkich gałęzi produkcji. Plan inwestycyjny jest jednym z najważniejszych działów państwowego planu gospodarki narodowej. Drogą inwestowania realizuje się rozszerzoną reprodukcję środków trwałych, a także określa się tempo i proporcje rozwoju poszczególnych gałęzi tej gospodarki.

Plan inwestycyjny służy wszechstronnemu rozwojowi naszej gospodarki narodowej i utrwaleniu potęgi gospodarczej ZSRR. Towarzysz Stalin poucza, że planowanie gospodarki narodowej musi być wyrazem praw ekonomicznych socjalizmu. W pracach swych Towarzysz Stalin dał genialną analizę praw rozwoju ekonomiki socjalistycznej i stwierdził, że głównym prawem ekonomicznym socjalizmu jest zapewnienie maksymalnego zaspokojenia rosnących nieustannie potrzeb materialnych i kulturalnych całego społeczeństwa, drogą stałego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej, na bazie wyższej techniki. Planowanie gospodarki narodowej, a w tym planowanie inwestycyj, powinno harmonizować we wszystkim z wymogami zasadniczego prawa ekonomicznego socjalizmu.

Towarzysz Stalin wskazał następnie, że plany nasze odpowiadać powinny wymaganiom właściwego socjalizmowi prawa ekonomicznego, to jest planowego, proporcjonalnego rozwoju gospodarki narodowej, umożliwiającego państwu Radzieckiemu najracjonalniejsze wykorzystanie zasobów krajowych w interesie dalsze-

./.

go umacniania i rozwoju socjalizmu i przejściu społeczności radzieckiej do komunizmu.

Dzięki wykonaniu w latach przedwojennych pięciolatek stalinowskich olbrzymiego programu inwestycji, kraj nasz stał się potężnym mocarstwem przemysłowym. Stworzono w nim potężny przemysł ciężki, który stał się bazą materialną ekonomiki socjalistycznej i wyposażył w pierwszorzędną technikę wojenną Armię Radziecką w czasie Wielkiej Wojny Narodowej przeciwko Niemcom hitlerowskim. Przy pomocy olbrzymich inwestycyj kraj nasz w niebywale krótkich terminach odbudował gospodarkę obszarów, poszkodowanych przez wojnę, a jednocześnie zbudował tysiące nowych przedsiębiorstw, których uruchomienie umożliwiło w powojennej stalinowskiej pięciolatce znaczne zwiększenie przedwojennego poziomu produkcji. Dzięki uruchomieniu wielkich zakładów przemysłowych wzniesionych w latach powojennych, wartość środków trwałych przemysłu wzrosła w roku 1950, w stosunku do stanu przedwojennego roku 1940, o 58%; stan obrabiarek zwiększył się przeszło dwukrotnie; zaopatrzenie produkcji przemysłowej w źródła energii elektrycznej wzrosło półtorakrotnie /1 1/2/.

Znaczenie gospodarczo-polityczne planu inwestycyjnego polega na tym, że kierunek i skala wykonywanych inwestycyj określa perspektywy dalszego rozwoju gospodarki narodowej, jej gałęzi i okręgów ekonomicznych kraju. Plan inwestycyjny zapewnić musi punktualne i należyte rozwiązanie problemów gospodarczo-politycznych, które partia i rząd stawia przed krajem; powinien również zawsze i we wszelkich warunkach brać za punkt wyjścia interes ogólno-państwowy.

Plan inwestycyjny zapewnić powinien w pierwszym rzędzie rozwój najważniejszych gałęzi gospodarki narodowej oraz najefektywniejsze wykorzystanie zasobów finansowych i rzeczowych przeznaczonych na budownictwo. Najważniejszym zadaniem planowania inwestycyj w warunkach obecnych jest zapewnienie dalszego potężnego rozwoju przemysłu ciężkiego, a przede wszystkim hutnictwa, elektrowni, i przemysłu naftowego. Partia i rząd poświęcają rozwojowi tych gałęzi dużo uwagi. W roku 1952 realizuje się jeszcze szerszy niż w r.1951 program budowy zakładów hutniczych, elektrowni i rafinerii nafty. Wykonanie tego programu wymaga, by organizacje budowlane Ministerstwa budowy przedsiębiorstw przemysłu ciężkiego, Ministerstwa czarnej metalurgii, Ministerstwa elektrowni

./.

i Ministerstwa przemysłu naftowego znacznie usprawniły swą pracę. Trzeba przy tym wykorzystać na wielką skalę doświadczenie celujących organizacyj budowlanych, a szczególnie tych z pośród nich, które pomyślnie wykonały w r.1951 odpowiedzialne zadania budowy wielkich pieców hutniczych.

Założeniem naszych planów jest dążenie, by produkcja przemysłowa wzrastała zarówno drogą inwestycyj i uruchamiania nowych przedsiębiorstw, jak też drogą coraz lepszego wykorzystania zdolności wytwórczej zakładów czynnych.

Rezerwy przedsiębiorstw w dziedzinie wykorzystania ich zdolności wytwórczej są ogromne, jak to wykazują wyniki pierwszego powojennego planu pięcioletniego, a także wyniki wykonania planu roku 1951. Wystarczy powiedzieć, że hutnicy radzieccy jedynie drogą lepszego wykorzystania czynnych wielkich pieców i Martenów zwiększyli w latach powojennej pięciolatki, w porównaniu do okresu r.1940, produkcję żelaza przeszło o 4 miliony ton, a stali - o 6 milionów ton. W roku 1951 hutnicy - drogą dalszego usprawnienia pracy agregatów metalurgicznych - dali dodatkowo, w stosunku do roku 1950, 1,3 miliona ton żelaza i 1,35 miliona ton stali.

Maksymalne wyzyskanie możliwości wzrostu produkcji w drodze lepszego wykorzystania zdolności wytwórczych jest zadaniem o pierwszorzędnym znaczeniu państwowym. Należyte opracowanie planu inwestycyjnego możliwe jest tylko przy uwzględnieniu całego kompleksu rezerw zdolności wytwórczej.

Pomimo to niektórzy pracownicy gospodarczy nie stosują koniecznych środków ku wykrywaniu i całkowitemu wykorzystaniu posiadanych zdolności wytwórczych. W szeregu gałęzi przemysłu pomniejsza się zdolność wytwórczą przedsiębiorstw, stosując normy wydajności wyposażenia technicznego zniżone w porównaniu nie tylko z normami ustalonymi, lecz nawet w porównaniu ze wskaźnikami faktycznie osiągniętymi. Nieraz określa się zdolność wytwórczą przedsiębiorstw na podstawie "wązkich gardeł". Zdecydowana likwidacja wszystkich tych wad, oraz wprowadzenie surowej kontroli wykorzystania zdolności wytwórczej przyczyniać się powinno do mobilizacji rezerw dalszego zwiększenia produkcji oraz do opracowania uzasadnionych planów inwestycyjnych. Partia i rząd wymagają, by - obok lepszego wykorzystania posiadanej zdolności wytwórczej - uwzględniano w pełni w naszych

planach możliwości podniesienia produkcji drogą zwiększenia zdolności wytwórczej przedsiębiorstw czynnych. Osiągać to należy przez ich rozszerzanie i przebudowę, wprowadzanie nowej techniki, wszechstronne doskonalenie procesów technologicznych itd. Plany inwestycyjne opierać należy na założeniu całkowitego wykorzystania możliwości wzrostu zdolności wytwórczej przedsiębiorstw czynnych, jako jednego z najważniejszych warunków mobilizacji wewnętrznych rezerw gospodarki narodowej.

Skala inwestycji w naszym kraju wzrasta rok rocznie i zapewnia nieustanny rozwój gospodarki narodowej. Zadanie polega na tym, by należycie koordynować plany nowych budowli z rozszerzeniem istniejących i z maksymalnym wykorzystaniem zdolności wytwórczej osiągniętej. Kojarzenie to zapewnia rzeczywistą oszczędność w gospodarce narodowej, oraz wysokie tempo rozszerzonej socjalistycznej reprodukcji. Na tym polega jedno z głównych wymagań bolszewickiego planowania produkcji i inwestycyj.

Niezmiernie ważnym narzędziem planowania i ewidencji zdolności wytwórczych, oraz ich przyrostu, są bilanse zdolności wytwórczej. Bilanse te zawierać powinny istniejącą zdolność wytwórczą na początku planowanego okresu oraz przyrost tej zdolności drogą budowy nowych przedsiębiorstw i rozszerzenia już czynnych, oraz drogą przebudowy poszczególnych obiektów i agregatów a także udoskonalenia procesów technologicznych w przedsiębiorstwach czynnych.

Poszczególne resorty nie organizowały dotychczas należycie opracowywania bilansów zdolności wytwórczej. Opracowywane obecnie bilanse są często niezupełne, a wskutek tego nie oddają całej dynamiki zdolności wytwórczej i nie mogą być obiektywną podstawą opracowywania planów produkcji. Zadanie planujących organów ministerstw i resortów polega na tym, by usunąć istniejące wady planowania i ewidencji zdolności wytwórczej oraz przetworzyć bilanse zdolności wytwórczej w rzeczywiste narzędzie planowania bolszewickiego.

Wada planowania zdolności wytwórczej tkwiła w tym, że zadania uruchomienia zdolności wytwórczej ustalono z reguły tylko dla przedsiębiorstw nowo uruchomionych. Przyrostu zdolności wytwórczej przedsiębiorstw czynnych wskutek przebudowy poszczególnych obiektów i agregatów, wmontowania nowego wyposażenia, intensyfikacji produkcji i doskonalenia procesów technologicznych, nie

./.

uwzględniano, ani w zadaniach planowych, ani w sprawozdawczości oficjalnej, co prowadziło do pomniejszania rzeczywistej zdolności wytwórczej.

Ustalone w projektach zdolności wytwórcze szeregu budowanych i przebudowywanych przedsiębiorstw są przestarzałe i wymagają rewizji. Dotyczy to szeregu gałęzi przemysłu a przede wszystkim niektórych wznoszonych i przebudowywanych zakładów budowy maszyn. Dla budowli tych ustala się często zadania w zakresie uruchomienia zdolności wytwórczych na podstawie projektów przestarzałych i zawierających dane pomniejszone. Zadania biur projektów polega na tym, by w najkrótszym czasie zrewidować przestarzałe a stosowane w projektach dane o zdolnościach wytwórczych i znacznie je podnieść na podstawie osiągnięć obiektów pierwszorzędnych.

Podstawowe zadania planowania inwestycyj określa uchwała Rady Ministrów ZSRR w sprawie zniżenia kosztów budowy. Uchwała ta jest szczegółowym programem usprawnienia całości budownictwa, jego organizacji i planowania. Rząd zobowiązał ministerstwa, resorty i wszystkie organizacje budowlane, by usunęły przerosty w projektach i kosztorysach, obniżyły koszt robót budowlano-montażowych, zwiększyły stopień mechanizacji budownictwa oraz dalsze wpajanie uprzemysłowionych metod robót budowlanych. Usprawnienie organizacji i planowania inwestycyj wymaga zlikwidowania potępionej przez partię i rząd praktyki rozdrabniania środków między liczne budowle i obiekty, skrócenia terminów budowy, przyśpieszenia terminów uruchomienia budowanych obiektów oraz zmniejszenia procentu budowli niezakończonych.

Plany inwestycyjne przyczyniać się powinny wszelkimi środkami do pomyślnego spełnienia dyrektyw partii i rządu co do skrócenia terminów budowy oraz zniżenia kosztów robót budowlanych.

W tej ważnej dziedzinie posiadają budowniczowie poważne doświadczenia dodatnie z praktyki. Kraj cały zna sławne nazwiska mistrzów od spraw budownictwa, Wasyla Korolewa, Mikołaja Olszanowa, Iwana Kutenkova, Michała Sziszimorowa, Aleksandra Zawiałowa i wielu innych. Doświadczenie przodowników produkcji budowlanej otwiera ogromne rezerwy dalszego wzrostu wydajności pracy w budownictwie, przyśpieszania tempa budowy i uruchomienia budowanych obiektów, zniżenia kosztów budowy.

./.

Konieczne jest systematyczne studiowanie doświadczeń przodowników budowlanych popularyzowanie tych doświadczeń i szerokie wpajanie ich do praktyki wszystkich organizacyj budowlanych. Plany nasze muszą skierowywać pracowników budowlanych ku najlepszym wskaźnikom roboty i ku maksymalnemu skróceniu terminów budowy.

Należyte, uzasadnione naukowo opracowanie planu inwestycyj zakłada konieczność jak najracjonalniejszej lokalizacji geograficznej budowlanych przedsiębiorstw, pamiętając o przybliżaniu przemysłu ku źródłom surowca, paliw oraz ku okręgom spożycia a także ku zlikwidowaniu dalekich i nieracjonalnych przewozów produkcji.
Dlatego konieczną przesłanką należytego opracowania planu inwestycyjnego są pogłębione studia nad ekonomiką danych okręgów, ich zasobami surowcowymi, opałowymi i energetycznymi, a także możliwościami transportu, charakterem miejscowego aparatu produkcyjnego w dziedzinie przemysłu, w tych okręgach oraz miejscem jakie zajmuje każdy okręg w ekonomice kraju i w perspektywach rozwoju gospodarki narodowej jako całości.

Przy wyborze okręgu i parceli do wzniesienia nowych budowli należy brać pod uwagę możliwości zmniejszenia rozmiarów i kosztu budowy przez wspólne z innymi przedsiębiorstwami wznoszenie elektrowni, budowę wodociągu, kanalizacji, osiedli mieszkalnych, budowli komunalnych i kulturalno-bytowych.
Techniczno ekonomiczne uzasadnienie wyboru okręgu i placu budowlanego jest koniecznym warunkiem należytej lokalizacji budowlanych obiektów.

Pierwszorzędnym zadaniem gospodarki narodowej w latach najbliższych jest budowa na większą skalę elektrowni w celu pełnego zaspokojenia rosnących potrzeb gospodarki narodowej w dziedzinie energii elektrycznej i stworzenia koniecznych rezerw tej energii.

Skala elektryfikacji zaplanowana na najbliższe lata nie zna równej sobie w praktyce światowej. Obok ministerstwa elektrowni uczestniczą w budowie elektrowni wszystkie niemal ministerstwa i resorty. Postawione przez partię i rząd zadanie, polegające na tym, by tempo rozwoju mocy elektrowni wyprzedzało inne inwestycje, jest zadaniem o znaczeniu ogólno-państwowym.

./.

wkładającym duże zobowiązania na każde przedsiębiorstwo budujące elektrownię. Wymaganie, by tempo budowy elektrowni wyprzedzało inne budowle, spełniać muszą niezawodnie wszystkie ministerstwa i przedsiębiorstwa bez wyjątku. Uruchomienie w pierwszym rzędzie elektrowni we wszystkich budowanych przedsiębiorstwach stać się musi bezwzględnym prawem dla wszystkich ministerstw i resortów, dla wszystkich organizacyj budowlanych. Bez tego niemożliwe jest całkowite wykorzystanie aparatu wytwórczego szybko rozrastającego się przemysłu i innych gałęzi gospodarki narodowej.

Najważniejszym zadaniem w dziedzinie planowania inwestycyj jest zupełna likwidacja błędnej praktyki rozpraszania zasobów finansowych i rzeczowych pomiędzy liczne budowle i obiekty, gdyż prowadzi to nieuchronnie do niedopuszczalnego przewlekania terminów budowy, do wzrostu rozmiaru robót w toku i do nadmiernego wzrostu kosztu budowy. W roku 1951 dopuszczono do znacznego wzrostu rozmiarów robót w toku przy niektórych budowlach Ministerstwa przemysłu węglowego i Ministerstwa przemysłu leśnego Z.S.R.R.

Bezpośrednim skutkiem rozpraszania robót budowlanych i przeciągania terminów budowy jest opóźnianie uruchomienia zakładów przemysłowych i powierzchni mieszkalnej, w stosunku do zadań planu i do rozmiaru wykonanych robót kapitalnych. Opóźnienie takie zachodzi na przykład przy budowie Barnaulskich zakładów Ministerstwa budowy maszyn ciężkich. Wynika to stąd, że Ministerstwo budowy przedsiębiorstw konstruowania maszyn i ministerstwo budowy maszyn ciężkich nie interesowały się należycie budową tego zakładu i nie stosowały zarządzeń ku zapewnienia punktualnego uruchomienia obiektów rozruchowych. Zarząd przemysłu kotlarskiego Ministerstwa budowy maszyn ciężkich pozwolił sobie na rozproszkowanie środków, nie zapewnił finansowania budowy najważniejszych obiektów, oraz nie zaopatrzył obiektów rozruchowych w wyposażenie technologiczne.

Celem zastosowania wszelkich środków ku przyśpieszeniu budowy i uruchomienia przedsiębiorstw powinny ministerstwa, resorty i wszystkie organy planujące koncentrować środki pieniężne, materiały i siłę roboczą przede wszystkim na obiektach rozruchowych. Plan inwestycyjny oraz plan zaopatrzenia budownictwa w materiały i urządzenia techniczne powinien nieustannie, w

każdym okresie budowy dążyć do rozwiązania głównych zadań tego okresu. Nasi pracownicy gospodarczy i budowniczowie organizować powinni sprawę w ten sposób, by środków i sił nie rozpraszano pomiędzy liczne obiekty, lecz skierowywano je na budowę obiektów pierwszej kolejności, gdyż w ten tylko sposób osiągnąć można przyśpieszenia terminów budowy i zmniejszenia jej kosztów.

Poczynając od roku 1952 plany państwowe ustalają dla najważniejszych budów nie tylko wielkość inwestycyj i zadanie co do uruchomienia nowych obiektów wytwórczych, lecz również skalę zaopatrzenia tych budów w niezbędne materiały budowlane i wyposażenie techniczne. Ministerstwa i resorty, a także organy planujące opracować powinny plany zespolonego zaopatrzenia najważniejszych budowli i obiektów w zasoby finansowe i materiały oraz doprowadzić do ścisłego wykonania tych planów na każdej budowie. Zespolone zaopatrzenie budów przyczyniać się będzie do przyśpieszenia terminów budowy i zniżenia jej kosztu.

Jednym z warunków pomyślnego rozwiązania problemu dalszego zniżenia kosztu budowy jest najściślejsza oszczędność w rozchodowaniu materiałów budowlanych, zmniejszanie strat materiałów i zastosowanie najracjonalniejszych konstrukcyj budowlanych. W związku z tym szczególnego znaczenia nabiera wprowadzenie w budownictwie postępowych norm zużycia materiałów budowlanych. Normy te wzorować należy na doświadczeniu budów przodujących, które doprowadziły do zmniejszenia norm materiałów budowlanych i znacznej ich oszczędności. Plany zespolonego zaopatrzenia budów opracowywać należy na podstawie norm postępowych i mobilizować wszystkie organizacje budowlane ku oszczędzaniu materiałów wszelkimi środkami.

Najważniejszym warunkiem pomyślnego wykonania państwowych planów inwestycyjnych jest udoskonalenie wszelkimi sposobami projektowania i sporządzania kosztorysów.

Projekt i kosztorys jest podstawą dzisiejszego budownictwa. Bez projektu nie można racjonalnie organizować procesu budowy, bez kosztorysu zaś nie może istnieć przy budowie rzeczywisty rozrachunek gospodarczy.

Bez dobrego projektu i skrupulatnie opracowanego kosztorysu żadna budowa nie może rozwiązać głównych zadań, które partia

./.

i rząd postawili przed budowniczymi, a które polegają na tym, by "budować szybko, dobrze, oszczędnie bez przerostów". Dlatego należy całkowicie wykorzenić spotykane jeszcze w praktyce budowanie bez projektów i kosztorysów oraz zorganizować najściślejszą kontrolę, wymagającą bezwarunkowego wykonania dyrektyw rządu, które orzekają, że niedopuszczalne jest umieszczanie w planie inwestycyjnym budów, które nie posiadają zatwierdzonych zadań projektowych i kosztorysów. Ministerstwa muszą zastosować konieczne środki dla zapewnienia należytego punktualnego opracowania kosztorysów dla wszystkich budów, a przede wszystkim dla obiektów rozruchowych. Celem ulepszenia organizacji tej sprawy ministerstwa i resorty powinny opracować i zatwierdzić harmonogramy zaopatrzenia budów w niezbędną dokumentację techniczną, skoordynowane z terminami budowy i uruchomienia obiektów. Obowiązkiem ministerstw i resortów jest ścisłe kontrolowanie wykonania tych harmonogramów przez wszystkie biura projektów oraz stosowanie środków operatywnych w przypadkach, gdy harmonogramów tych nie przestrzegano. Należy doprowadzić do tego, by wszystkie budowy zaopatrzone były w projekty i kosztorysy, by nie podejmowano żadnej nowej budowy bez starannie sporządzonego projektu i kosztorysu.

Projektowanie nowoczesnego budownictwa jest sprawą dużą i skomplikowaną, wymagającą wiele sił i środków. To też zadanie biur projektów polega na tym, by przeprowadzenie studiów i opracowanie zadań projektowych ukończone było przed rozpoczęciem budowy. Ważne jest też, by przed rozpoczęciem budowy zakończone były w głównych zarysach również projekty techniczne.

Projektowanie budownictwa jest sprawą dużej wagi państwowej. Partia i rząd okazują biurom projektów poważną pomoc. Wskutek przeniesienia biur projektów na budżet państwowy stworzono warunki ku podniesieniu jakości projektów i kosztorysów. Zlikwidowano istniejącą poprzednio wadliwą praktykę opłacania robót projektowych w zależności od wartości kosztorysowej budowy i wprowadzono nową metodę wynagrodzenia pracy projektantów, pobudzającą do podniesienia jakości projektów i zniżenia kosztu projektowanych obiektów.

Poczynając od roku 1950 rząd ustala zadania, które decydują o rozmiarach i podziale projektowania pomiędzy minister-

c/e

stwa i resorty. Zadania te opracowuje się na podstawie państwowych planów inwestycyjnych oraz planów studiów i robót projektowych dla budownictwa lat przyszłych a także przewiduje się terminowe zaopatrzenie obiektów, już wznoszonych lub przeznaczonych do budowy, w preliminarze kosztów. Ogólno-państwowe plany robót biur projektów nie tylko określają rozmiary projektowania, lecz zapewniają również konieczne współdziałanie i uzgadnianie pracy licznych biur projektów, podlegających różnym resortom. Plany te orientują biura projektów w kierunku usuwania z projektów "wąskich gardeł" oraz terminowego rozwiązywania najważniejszych zadań gospodarki narodowej w tej dziedzinie.

W ostatnich dwuch latach wskutek dokonanej rekonstrukcji biur projektów osiągnięto znaczną poprawę ich pracy. Pomimo to i dziś jeszcze stwierdza się w projektowaniu szereg poważnych wad, szczególnie przy wykonaniu planu robót projektowych. Biura projektów poszczególnych ministerstw w szeregu przypadków traktują sprawę z punktu widzenia ciasno-resortowego interesu i wykonując w ustalonym terminie plany robót projektowych dla swoich ministerstw, nie dotrzymują terminów opracowania projektów dla budowli innych ministerstw i resortów. Jest to pogwałcenie jednolitego planu państwowego robót projektowych i wyrządza oczywistą krzywdę interesowi gospodarki narodowej. Należy w sposób zdecydowany zlikwidować te pogwałcenia planowej dyscypliny i dopiąć, by każde biuro projektów bezwarunkowo wykonywało powierzone mu zadania państwowe.

Trzeba również przezwyciężyć opóźnianie się z opracowaniem preliminarzy kosztów i stanowczo poprawić jakość projektowania. Celem przyśpieszenia projektowania i zmniejszenia jego kosztów należy na wszelkie sposoby szerzyć stosowanie typowych projektów oraz zachęcać do powtórnego stosowania najbardziej udatnych projektów przy analogicznych obiektach.

Należy całkowicie skończyć z praktyką opracowywania nowych projektów w przypadkach, gdy można doskonale stosować projekty typowe.

Rosnąca skala inwestycyj wymaga szybkiego rozwoju i ugruntowania przemysłu budowlanego. W latach przedwojennych pięciolatek stalinowskich stworzyliśmy w naszym kraju w istocie od nowa nowoczesny przemysł budowlany. W latach powojennych przemysł budowlany rozwinął się dalej. Państwo Radzieckie systematycznie

udziela budowniczym poważnej i wszechstronnej pomocy, gruntuje podłoże wytwórcze przemysłu budowlanego i oddaje rokrocznie do dyspozycji budownictwa liczne nowoczesne maszyny i mechanizmy.

W latach ostatnich radzieccy konstruktorzy opanowali wytwórczość maszyn budowlanych pierwszej klasy, których szerokie stosowanie umożliwiło zastąpienie ciężkiej pracy ręcznej tysięcy robotników i zwiększenie wydajności pracy w budownictwie. Obecnie zakłady budowy maszyn wykonują kilkakrotnie więcej maszyn budowlanych i mechanizmów, niż przed wojną.

Obecnie nasz przemysł budowlany rozwiązywać umie zadania bez porównania bardziej skomplikowane niż przed wojną. Świadczy o tym budowa olbrzymich elektrowni wodnych, kolei podziemnych, gmachów wysokościowych i innych skomplikowanych budowli w przemyśle i transporcie. Posiadamy już nie mało wielkich organizacyj budowlanych, które stosują przy budowie nowoczesne metody przemysłowe i wykonują budowle w skróconych terminach.

Mimo to w szeregu przypadków nie można uważać obecnych terminów budowy za zadawalające. Trzeba budować znacznie szybciej, lepiej i oszczędniej. W tym celu należy systematycznie wzmacniać obecne organizacje budowlane i tworzyć nowe potężne organizacje w okręgach, gdzie wznosi się wielkie obiekty przemysłowe. Należy rozszerzać na wszelkie sposoby stałe kadry wykwalifikowanych pracowników budowlanych, doskonalić organizację i rozwijać uprzemysłowione metody budowy, wpajać zespoloną mechanizację robót budowlanych, likwidować przestoje i zwiększać stopień wykorzystania maszyn i mechanizmów.

Aby budowniczowie mogli pomyślnie rozwiązywać zadanie, które stawia przed nimi partia i rząd, plany nasze ~~uwzględniać~~ zapewnić powinny potrzebę wzrastania zdolności wytwórczej organizacyj budowlanych, a przede wszystkim odpowiedni rozwój bazy wytwórczej budownictwa. Plany opracowywać należy tak, by każda większa organizacja budowlana świadoma była perspektywy budownictwa conajmniej na okres dwu - czy trzyletni i mogła przygotować się zawczasu do rozwoju robót budowlanych w odpowiedniej skali.

Nasze organizacje budowlane mają duże możliwości poprawienia wszystkich wskaźników produkcji budowlanej, przyśpieszenia terminów budowy, podniesienia jej jakości i dalszego zniżenia kosztu. Szczególnie duże znaczenie przy rozwiązywaniu ./.

tych zadań mają zaszczycone premią stalinowską wynalazki i udoskonalenia metod budowniotwa w roku 1951, a mianowicie: opracowanie i stosowanie przy wznoszeniu elektrowni wodnych i budowli przemysłowych, metody odwadniania betonu, opanowanie szybkościowego zamulowania zapór ziemnych, budowa wielkich zmechanizowanych zakładów produkcji tłuczenia kamiennego, opracowanie i stosowanie w praktyce metody szybkościowego suszenia cegieł w komorowych i tunelowych suszarniach, wpojenie najnowocześniejszych metod pracy na ekskawatorach i inne niezwykłe osiągnięcia radzieckich budowniczych, uczonych i przodowników w produkcji budowlanej.

....

artykuł redakcyjny
"Płanowoje Choziajstwo"
nr 2, rok 1952.